

ERK-niveaus

De ERK-niveaus laten zien wat een taalleerder in de praktijk kan met luisteren, lezen, spreken en schrijven. Binnen het NT2-onderwijs worden deze niveaus vaak gebruikt om de ontwikkeling stap voor stap zichtbaar te maken, van alfabetisering tot zeer gevorderd taalgebruik.

Aan het begin van de leerlijn staan de alfabetiseringsniveaus Alfa A, Alfa B en Alfa C. Deze niveaus beschrijven hoe iemand leert omgaan met letters, klanken, woorden en eenvoudige teksten. Daarna volgen de ERK-niveaus van A1 tot en met C2. Elk niveau beschrijft wat iemand zelfstandig kan begrijpen, verwoorden en verwerken in alledaagse, opleidingsgerelateerde, maatschappelijke en professionele situaties.

Dit overzicht helpt docenten, cursisten en organisaties om taalvaardigheid concreet te benoemen. Het laat niet alleen zien waar iemand nu staat, maar ook welke volgende stap logisch is in de ontwikkeling.

Alfabetiserende gebruiker	Alfa A	<p>Lezen en schrijven: Kan losse letters herkennen en overschrijven, eenvoudige klank-tekenkoppelingen maken en aangeleerde kapstokwoorden lezen, zoals <i>jas</i> en <i>vaas</i>. Leest vaak nog spellend en schrijft letter voor letter.</p> <p>Vaardigheden: Voert lees- en schrijftaken alleen met hulp, voorbeelden of veel sturing uit. Teksten zijn zeer kort, speciaal geconstrueerd en bevatten alleen bekende woorden.</p> <p>Kenmerken: Schrijft eenvoudige woorden foutloos over, herkent cijfers tot 50 en weet dat tekst van links naar rechts gelezen wordt.</p>
Alfabetiserende gebruiker	Alfa B	<p>Lezen en schrijven: Kan korte en klankzuivere woorden zelfstandig lezen en schrijven, evenals langere bekende woorden. Medeklinkerclusters en morfemen worden gedeeltelijk geautomatiseerd, zoals <i>-en</i> en <i>-tje</i>. Schrijft woorden vloeiender en minder spellend.</p> <p>Vaardigheden: Voert bekende taken zelfstandiger uit en leest korte zinnen vloeiend. Teksten zijn eenvoudig, concreet en vaak voorzien van visuele ondersteuning.</p> <p>Kenmerken: Herkent cijfers tot 100, kan formulieren invullen met persoonlijke gegevens en kan korte notities en eenvoudige kaarten schrijven.</p>
Alfabetiserende gebruiker	Alfa C	<p>Lezen en schrijven: Kan vrijwel alle woorden lezen en schrijven, behalve zeer lange of onbekende woorden. Leest en schrijft korte teksten met hoogfrequente woorden en eenvoudige zinsstructuren. De klank-tekenkoppeling is grotendeels geautomatiseerd.</p> <p>Vaardigheden: Kan eenvoudige correspondentie begrijpen, zoals uitnodigingen, memo's en kaartjes. Leert teksten zelfstandig en vloeiend te verwerken.</p> <p>Kenmerken: Schrijft korte, begrijpelijke teksten, zoals een berichtje aan school of een felicitatiekaart. Kan formulieren zelfstandig invullen. Dit niveau loopt parallel met A1 van het Raamwerk NT2.</p>

Basisgebruiker	A1	<p>Lezen en luisteren: Begrijpt vertrouwde dagelijkse uitdrukkingen en basiszinnen over directe persoonlijke behoeften, zoals wonen, eten, werk, familie en afspraken. Begrijpt korte, eenvoudige gesproken en geschreven informatie als het tempo laag is en de context duidelijk is.</p> <p>Spreken en schrijven: Kan zichzelf voorstellen, eenvoudige vragen stellen en beantwoorden en korte standaardzinnen gebruiken. Kan eenvoudige formulieren invullen en zeer korte tekstjes schrijven, zoals een berichtje, kaartje of eenvoudige e-mail.</p> <p>Kenmerken: Functioneert in zeer voorspelbare situaties met veel steun uit de context. Heeft nog duidelijke taalhelp nodig bij onbekende onderwerpen of langere teksten.</p>
Basisgebruiker	A2	<p>Lezen en luisteren: Begrijpt zinnen en veelgebruikte uitdrukkingen die direct relevant zijn voor dagelijks leven, werk, school, gezondheid en contact met instanties. Kan de hoofdpunten begrijpen van korte, duidelijke teksten en eenvoudige gesprekken.</p> <p>Spreken en schrijven: Kan communiceren in eenvoudige en routinematige situaties waarin het gaat om een directe uitwisseling van informatie. Kan korte, samenhangende teksten schrijven over vertrouwde onderwerpen, zoals een afspraak, ervaring, klacht of verzoek.</p> <p>Kenmerken: Kan zichzelf in bekende situaties redelijk zelfstandig redden. Heeft nog moeite met abstract taalgebruik, impliciete betekenis en complexe zinsbouw.</p>
Onafhankelijke gebruiker	B1	<p>Lezen en luisteren: Begrijpt de hoofdpunten van duidelijke standaardtaal over vertrouwde onderwerpen zoals werk, opleiding, actualiteit en dagelijks leven. Kan langere teksten en gesprekken volgen wanneer de structuur helder is en het onderwerp voldoende bekend is.</p> <p>Spreken en schrijven: Kan zich redelijk zelfstandig uitdrukken over ervaringen, plannen, meningen en praktische zaken. Kan eenvoudige samenhangende teksten schrijven, bijvoorbeeld een brief, verslag, motivatie of uitleg, met een duidelijke opbouw.</p> <p>Kenmerken: Functioneert zelfstandig in veel alledaagse en werkgerelateerde situaties. Kan omgaan met minder voorspelbare communicatie, maar heeft nog ondersteuning nodig bij nuance, complexiteit en specialistisch taalgebruik.</p>

<p>Onafhankelijke gebruiker</p>	<p>B2</p>	<p>Lezen en luisteren: Begrijpt de hoofdgedachten van complexe teksten en gesproken taal, ook over abstracte onderwerpen of vakinhoudelijke thema's. Kan argumentatiestructuren volgen en onderscheid maken tussen hoofdzaak en detail.</p> <p>Spreken en schrijven: Kan zich duidelijk, spontaan en vrij vloeiend uitdrukken. Kan goed gestructureerde teksten schrijven waarin standpunten, argumenten en afwegingen helder worden uitgewerkt. Kan taalgebruik aanpassen aan formele en informele contexten.</p> <p>Kenmerken: Functioneert zelfstandig in studie, werk en maatschappelijke contexten. Kan actief deelnemen aan gesprekken en teksten produceren met voldoende precisie, maar mist soms nog finesse in nuance, stijl en subtiele registersverschillen.</p>
<p>Vaardige gebruiker</p>	<p>C1</p>	<p>Lezen en luisteren: Begrijpt een breed scala aan langere en complexe teksten en kan ook impliciete betekenis herkennen. Kan ingewikkelde redeneringen, abstracte argumentatie en specialistische informatie volgen zonder voortdurende ondersteuning.</p> <p>Spreken en schrijven: Kan zich vloeiend, nauwkeurig en genuanceerd uitdrukken in sociale, academische en professionele situaties. Kan goed opgebouwde, heldere en gedetailleerde teksten schrijven met controle over structuur, samenhang en stijl.</p> <p>Kenmerken: Gebruikt taal doelgericht en flexibel. Kan standpunten zorgvuldig formuleren, nuanceren en onderbouwen. Heeft een hoge mate van zelfstandigheid en kan taal inzetten in veeleisende contexten waarin precisie belangrijk is.</p>
<p>Vaardige gebruiker</p>	<p>C2</p>	<p>Lezen en schrijven: Kan vrijwel alle soorten complexe teksten moeiteloos lezen, begrijpen en analyseren, ook wanneer deze abstract, specialistisch of stilistisch compact zijn. Kan nuances, impliciete betekenissen, argumentatieve structuur en subtiele toonverschillen nauwkeurig herkennen. Schrijft heldere, goed opgebouwde en stilistisch passende teksten over complexe onderwerpen, met volledige beheersing van structuur, register en formulering.</p> <p>Vaardigheden: Kan informatie uit verschillende mondelinge en schriftelijke bronnen samenbrengen, herstructureren en doelgericht verwerken in een eigen tekst of bijdrage. Kan zeer precies formuleren, ook in academische, juridische, beleidsmatige of specialistische contexten. Kan zich spontaan, vloeiend en uiterst genuanceerd uitdrukken, ook in complexe of veeleisende communicatieve situaties.</p> <p>Kenmerken: Begrijpt zonder noemenswaardige inspanning vrijwel alles wat hij of zij hoort of leest. Kan betekenisverschillen, stijlregisters en verborgen standpunten exact duiden. Kan teksten produceren die niet alleen correct en samenhangend zijn, maar ook overtuigend, subtiel en volledig afgestemd op doel, publiek en context.</p>

De niveaus in dit overzicht vormen samen een doorlopende ontwikkellijn. Taalontwikkeling verloopt niet altijd precies in vaste stappen en kan per vaardigheid verschillen. Iemand kan bijvoorbeeld sterker zijn in spreken dan in schrijven, of sneller groeien in lezen dan in luisteren.

Juist daarom is het belangrijk om taalniveau breed te bekijken. Niet alleen de formele niveauomschrijving telt, maar vooral wat iemand in de praktijk zelfstandig kan in werk, opleiding en dagelijks leven. Dit overzicht biedt daarvoor een heldere basis en maakt zichtbaar hoe groei in taalvaardigheid eruitziet, van eerste letterherkenning tot volledige en genuanceerde beheersing van de taal.

F-niveaus

De F niveaus maken zichtbaar welk taalniveau iemand beheerst binnen het Nederlandse onderwijs. Ze worden gebruikt om ontwikkeling te beschrijven in luisteren, spreken, gesprekken voeren, lezen, schrijven en taalverzorging. Elk volgend niveau bouwt voort op het vorige niveau. 1F is het fundamentele basisniveau. Daarna nemen complexiteit, zelfstandigheid, nauwkeurigheid en abstractieniveau stap voor stap toe.

Fundamenteel niveau	1F	<p>Lezen en luisteren: Begrijpt eenvoudige, directe en herkenbare taal over alledaagse onderwerpen. Kan hoofdgedachten halen uit korte, overzichtelijke teksten en uit mondelinge informatie die duidelijk en concreet is.</p> <p>Spreken en schrijven: Kan eenvoudige informatie geven, vragen stellen, ervaringen benoemen en korte, duidelijke teksten schrijven over vertrouwde situaties. De opbouw is meestal eenvoudig en rechtlijnig.</p> <p>Kenmerken: Functioneert op basisniveau in school, dagelijks leven en eenvoudige maatschappelijke situaties. Gebruikt vooral concrete taal en heeft baat bij duidelijke context en herkenbare structuur. 1F geldt als het fundamentele basisniveau binnen het referentiekader.</p>
Streefniveau	2F	<p>Lezen en luisteren: Begrijpt teksten en mondelinge informatie over alledaagse en minder alledaagse onderwerpen uit school, werk en maatschappij. Kan verbanden leggen, relevante informatie selecteren en de bedoeling van een tekst meestal goed volgen.</p> <p>Spreken en schrijven: Kan informatie uitwisselen, meningen verwoorden en ervaringen of standpunten redelijk samenhangend beschrijven. Kan teksten schrijven met een herkenbare structuur, passend bij doel en situatie.</p> <p>Kenmerken: Functioneert zelfstandig in veel maatschappelijke en beroepsgerichte contexten. Kan omgaan met meer variatie in woordgebruik, tekstsoorten en communicatieve situaties, maar heeft soms nog moeite met abstractie en complexe formuleringen. 2F wordt door SLO omschreven als het niveau dat iemand nodig heeft om te kunnen participeren in de maatschappij.</p>

Gevorderd niveau	3F	<p>Lezen en luisteren: Begrijpt langere en complexere teksten en mondelinge bijdragen, ook wanneer onderwerpen minder concreet of meer vakgericht zijn. Kan argumentatie volgen, hoofd- en bijzaken onderscheiden en informatie kritisch verwerken.</p> <p>Spreken en schrijven: Kan helder, samenhangend en doelgericht spreken en schrijven over uiteenlopende onderwerpen. Kan informatie structureren, toelichten, onderbouwen en afstemmen op publiek en doel.</p> <p>Kenmerken: Functioneert sterk in opleiding, werk en formele communicatie. Kan omgaan met abstractere inhoud, meer nuance en complexere tekststructuren. De taal is over het algemeen adequaat, verzorgd en doelgericht.</p>
Zeer gevorderd niveau	4F	<p>Lezen en luisteren: Begrijpt zeer complexe, abstracte en vaak specialistische teksten en mondelinge bijdragen. Kan subtiele argumentatie, impliciete betekenis en complexe gedachtegangen nauwkeurig volgen en beoordelen.</p> <p>Spreken en schrijven: Kan zich zeer precies, vloeiend en overtuigend uitdrukken in formele, academische en complexe contexten. Kan goed opgebouwde teksten produceren met veel controle over structuur, register, nuance en formulering.</p> <p>Kenmerken: Functioneert op hoog niveau in studie, analyse en professionele communicatie. Kan taal flexibel en doelbewust inzetten, ook wanneer nauwkeurigheid, abstractie en stilistische beheersing belangrijk zijn. 4F is binnen het referentiekader het hoogste taalniveau.</p>

De F-niveaus vormen samen een opbouwende leerlijn. Ze maken zichtbaar hoe taalvaardigheid groeit van basisbeheersing naar gevorderd en uiteindelijk zeer hoog functioneel taalgebruik. In de praktijk kan iemand per vaardigheid verschillen in niveau. Daarom is het zinvol om lezen, luisteren, spreken en schrijven altijd apart en in samenhang te bekijken.